

Da det paa Kunst- og Industriudstillingen i Kjøbenhavn i Sommeren 1879 paa en uventet Maade var blevet klart, at det endnu ikke var for sent at stabe et Dansk Folke-Museum for Borger- og Bøndestand, og at den Afdeling af nævnte Udstilling, som særlig vakte dette Haab, nemlig Landbøstandens Bidrag, kunde benyttes som et godt Forarbejde, blev Undertegnede, som havde samlet og ordnet dem, anmodet om at foretage de forberedende Skridt til, at et saadant Museum kunde blive til Virkelighed.

I Liden derefter ere Forberedelserne udførte. Et Lokale i Kjøbenhavn er tilveiebragt, hvor Sagerne kunne ordnes og sættes istand, og hvor Museet kan endelig opstilles. Et betydeligt Materiale er samlet og saamegen Kunststak om Stederne, hvor det Manglende findes, bragt tilveie, at Samlingens Fuldbendelse nu kun venter paa, at de nødvendige Pengemidler skaffes tilfæde.

Der findes imidlertid rundt om i Landet en usikker Opfattelse af Dansk Folke-Museums Formaal, og det forveksles hyppig med det nationalhistoriske Museum paa Frederiksberg, som er grundlagt af Brygger, Kapitan, Dr. ph. Jacobsen, og som tilsigter at give en Fremstilling af vort Lands Fortid i Malerier og Billedhuggerarbejder samt i Gjenstande, der vedrøre dets Historie, og med Nationalmuseet i Kjøbenhavn, som paataenkes bygget, og som, naar det er færdigt, skal rumme Statens Samlinger og muligvis ogsaa Dansk Folke-Museum, saafremt det naaer at træde ilive og engang bliver optaget som Statseiendom. Seg skal derfor kort udvilke Planen for vort Museum, der er helt forskjelligt fra den førstnævnte Samling.

Et folkeligt Museum for Liden fra Midten af det syttende indtil Midten af det nittende Aarhundrede vil omfatte Folkets Liv under Gnevelsen og danne en Fortættelse og Fuldstændiggjørelse af vore eksisterende historiske Samlinger. Medens disse væsentlig optage Gjenstande af virkelig historisk eller kunstnerisk Værd, vil vort Museum blive rent kulturhistorisk og give et samlet, malerisk ansfuetligt Billede af vore folkelige og provindsfælle Eiendommeligheder.

Den forstaaeligste Maade, hvorpaa Bøndestandens huslige Liv, Sæder og Stikke kunne fremstilles, er ved at give et Billede af Boligens Udvikling i en Række Interieurer fra endnu eksisterende Landbygninger indenfor Danmark's Riges gamle Grændser. Naaget den nye Tid tilsyneladende har udvirket alle Minder om Guseis Ordning i Fortiden, findes dog endnu saamange Spor levne, at man vil kunne vise de Ombannelser, vore Guse ere undergaaede fra Oldtiden og indtil vore Dage.

Disse Stuer ville tillige tjene til at vise Kulturens Gang i vort Land og de høist ulige Liden, paa hvilke den har kunnet fortrænge den ældgamle Ordning i de forskjellige Provindsfer. Medens man saaledes endnu ved Dannevirke og paa Færøerne kan finde Røgstuer, hvor Liden brænder paa Arnen midt paa Gulvet, uden Skorsten, træffes Skorstensstuen langs med den gamle Rigsgrændse i Halland, Skaane og Bleking, hvor de aabne Ildsteder benyttes den Dag idag. I dette Aarhundrede vare de endnu i Brug paa Sydsyn og nærliggende Der og paa Samsø. Den senere Ønstue, saaledes som den endnu findes mange Steder i vort Land og i Sydstaant, hvor Opvarmningen sker ved Lerovne og Tjern-Bilæggere, vil danne det sidste Led.

Over af disse Bygningsmaader betinger sin høist eiendommelige Ordning af Stuen med Hensyn til Rumforhold og Bohave og vil blive fremstillet ved Gjenstande fra Liden saa tro, som det endnu er gjørligt gennem eksisterende Forbilleder og Traditioner.

Kjøbstadboligen fremstilles ved en Række Interieurer hentede, fra Kjøbenhavn og vore Provindsbyer; de ville omfatte saa Meget af de foregaaende og af dette Aarhundrede, som den historiske Interesse fordrer.

I disse Stuer, der ville blive udstyrede og møblerede, som de brugtes i Livet, anbringes Figurer, isørte Dragter fra Liden og ordnede saaledes, at de give en Forestilling om vore Forfædres daglige Dont, Sæder og Stikke. Paa denne Maade vil Klædedragtens Historie blive givne.

Ved at samle de talrige Levninger af vor tidligere, betydelige Husflidskunst vil Kunstindustrien faae Afgang til at hente Ider fra hjemlige og oprindelige Kilder og mulig derfra kunne skaffe sine Frembringelser noget af det Særpræg, der er saa nødvendigt, for at et lille Land kan erhverve sig Affættning udenfor sine Grændser. De Forsøg, som i den seneste Tid ere gjorte til Husflidskunstens Gjenoplivelse, ville her finde et Grundlag at bygge paa, som hidtil har været haardt faonet.

Ved at give paalidelige Billeder af vort Folks Fortid, med virkelige Gjenstande, i Rum, dannede af Bestanddele fra eksisterende Bygninger, og derved erhverve for disse Billeder Livets Gylidighed, vil et nyt og rigt Materiale være lagt til Rette for vor Malerkunst.

Hovedformaalet ved dette Foretagende er dog ikke at tilveiebringe et bugeligt Apparat for Kulturhistorie, Kunst og Industri, men først og fremmest at bevare Mindet klart om gamle Dage, om vort Folks Leve- og Læntemaade i hin Tid; gennem en forstaaelig og fængslende Fremstilling at vise, hvorledes dets nationale Eiendommeligheder ere blevne formede af vort Klima og af